

σπαίρουσα ὑπὸ τὴν πνιγηράν καὶ βρογχώδη δύσπνοιαν τῆς ἀγωνίας, ἐνῷ ἱερεὺς, ἱστάμενος παρ' αὐτῇ καὶ σκεπάζων μὲ τ' ἐπιτραχήλιόν του τὴν κεφαλὴν τῆς, τῇ ἀνεγίνωσκε χαμηλοφώνως τὴν εὐχὴν εἰς ψυχorroαγούντα.

Ὁ πορθμεὺς ἔμεινε χαίνων, ἀκίνητος, κεραυνόπληκτος. Ἐπειτα, διὰ μιᾶς, χωρὶς νὰ προσφέρῃ λέξιν, ὡς ἐὰν ἔφευγε διωκόμενος κατὰ πόδας ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς κλίνης ἐκείνης ἐνεδρεύοντος θανάτου, οὕτινος τὴν παγερὰν χεῖρα ἔβλεπεν αποτυπούμένην εἰς τὴν ἀλλοιωθεῖσαν ὄψιν τῆς μοναχῆς, ὥρμησεν ἔξω τοῦ κελλίου καὶ πηδῶν τεράστια ἄλματα ἀπὸ πέτρας εἰς πέτρην, ἐτρέπη εἰς τρελλὴν φυγὴν πρὸς τὰς ἀνωφερεῖας τοῦ Κανονίου.

Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ περατταρὶὰ ἔμεινε ἔρμαιον τῆς θαλάσσης, ἥτις τὴν ὤθησε πρὸς τὴν λίμνην, οἱ δὲ θέλοντες νὰ διαβῶσιν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην, εἰς ματὴν ἔκραζαν ἐπινειλημμένοις τὸν πορθμέα. Οὗτος, μόνον τὴν ἐπομένην ἐπανῆλθε, βαρύνους ἥδη καὶ σχεδὸν βλακώδης. Μηχανικῶς, ἐκ συνηθείας ἀνέλαβε καὶ πάλιν τὰς κόπας του, σύρων αὐτάς ραθύμως, χωρὶς οὐδὲ στιγμὴν νὰ ἐξέλθῃ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἀπὸ τὴν λέμβον του, τὴν ὁποίαν οἱ ἐν τῇ λίμνῃ ἀλιεῖς τῷ εἶχον ἐπαναφέρει.

Ἀλλὰ περὶ τὴν ἐσπέραν, πλησιάζας μὲ τὸ ἀκάτιον, ἀπεβίβάσθη καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ νησιδίου. Εἰσῆλθε μὲ βῆμα κοπιῶδες εἰς τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν, ἔκαμε τὸν σταυρόν του, προσηυχῆθῃ ἐπὶ μακρὴν ἐνώπιον τῆς Θεοτόκου καὶ ἔπειτα, γονυτίζων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ναοῦ, ἠσπάσθη τὸ μέρος, ὅπου πρὸ ὀλίγου εἶχον ἐνταφιάσῃ τὴν μοναχήν.

Ὅταν μετὰ πολλὴν ὥραν ἐσηκώθη, εἶδεν ἐκεῖ παράμερα ἱστάμενον τὸν ἱερέα. Σκεφθεὶς πρὸς στιγμὴν, διηυθύνθη πρὸς αὐτόν, τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ τὸν ὠδήγησε πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου. Ἐκεῖ δέ, ἐκτείνων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς εἰκόνης τοῦ Σωτῆρος, ὥρμησεν αὐτόν ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ζῶντος, νὰ ἐκτελέσῃ μετὰ τὸν θάνατόν του τὴν παραγγελίαν, τὴν ὁποίαν τῷ ἔφινεν.

Ὁ ἱερεὺς ὑπεσχέθη. Καὶ ὅταν μετὰ δύο ἔτη ἀπέθανε βλαξὶ σχεδὸν ὁ γεροπορθμεὺς, ὁ λειτουργὸς τοῦ Ἰψίστου, ἐκτελῶν πιστῶς τὴν ὑπόσχεσίν του, ἔθαψεν αὐτόν, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του, ἔξωθεν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Περάματος εἰς τὴν ἀπέκνυτον ὄχθην, ἀπὸ τῆς ὁποίας ὁ πεπαλαιωμένος μαῦρος τοῦ τάφου του σταυρὸς, ἐκτείνων ἐν τῇ μοναζίᾳ τῆς παραλίης τοὺς δύο βραχίονάς του, φαίνεται προσπαθῶν νὰ ἐγγίσῃ μὲ αὐτούς, ὑπερᾶνω τῶν ὑδάτων, τὴν ἀντίπεραν ἐπὶ τῆς μικρᾶς χερσονήσου ἐκκλησίαν, ἥτις περικλείει τὸ μνήμα τῆς μοναχῆς Μαγδαληνῆς.

Β. Γ. ΣΤΕΦΕΛΙΔΗΣ.

ΦΩΣ ΚΑΙ ΖΩΗ

Βοτανικαὶ ὁμιλίαι.

Α'

Φῶς καὶ θεοσκεία.—Ἐπιδρασις τοῦ φωτός ἐπὶ τῶν ζώων.—Τὸ φῶς καὶ τὰ φυτά.—Τὸ ὡρολόγιον τῶν ἀνθέων.—Ὁ ὕπνος τῶν φυτῶν.

Ἄρα ὡς ὁ πέπλος τῆς νυκτὸς περιελισσόμενος ἀρχίσῃ βραδέως νὰ ἀνασύρηται πρὸς τὸν οὐράνιον θόλον καὶ ὁ χεῖμαρρος τοῦ φωτός βαθμηδὸν ἐξογκούμενος νὰ διαχύνηται ἐπὶ τῆς γῆς, αἱ διαγράφουσαι τὰ ὄρη καὶ τὰς κοιλάδας γραμμαὶ διακρίνονται ὡς ἐπὶ πίνακος κατὰ πρῶτον σκοτεινοῦ, μεταβάλλοντος ὀλίγον κατ' ὀλίγον χρωματισμὸν ἀπὸ βαθέως κυανοῦ εἰς ροδόχρουν καὶ κίτρινον. Κατὰ τὴν παραλλαγὴν τῶν χρωμάτων βαθμηδὸν τελειοποιημένη ἐμφανίζεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ποικιλόχρους καὶ μὲ δρόσον λάμπουσα ὁλόκληρος ἡ εἰκὼν τῆς χώρας πρὶν ἢ φανῇ ὁ Φοῖβος ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος. Οὐδὲν τῆς φύσεως φαινόμενον συγκινεῖ βαθύτερον τὸν ἄνθρωπον, οὐδὲν ἐγείρει ἰσχυρότερον τὰς ψυχικὰς δυνάμεις.

Ποιητικὴ αὖρα περιβάλλει καὶ αὐτὴν τὴν κοινοτάτην τοποθεσίαν, φωτιζομένην κατὰ τὴν αὐγὴν ὑπὸ τῆς ροδοδακτύλου Ἡοῦς. Ὁ ἰδὼν τὴν πρωΐαν ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ἑλβετικοῦ Ριγίου, τὰς κρυσταλλώδεις ἄκρας τῶν ὑψηλῶν Ἀλπεων ὡς ἀναφλεγόμενας ὑπὸ τοῦ πρωϊνοῦ φωτός, ἢ ἐκ τῶν κήπων τοῦ Σορρέντου ἐκεῖθεν τοῦ ὠραίου κόλπου τῆς Νεαπόλεως τὴν ὑπὸ τοῦ Βεζουβίου ἐκπεμπομένην στήλην καπνοῦ, λαμβάνουσαν κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ρόδινον χροῶμα, ἢ ὁ ἰδὼν τὸν ἥλιον ἀναδύοντα ἐκ τῶν ὑδάτων τοῦ ὠκεανοῦ, ὦ ! αὐτὸς οὐδέποτε ἔλῃ λησμονήσῃ τὸ μεγαλεῖον τοῦ θαύματος τούτου. Ἀνέκαθεν ἔχῃ μόνον ἐξοχοὶ ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι ποιηταὶ ἀπεπειράθησαν νὰ παραστήσωσι τοιαύτας ἐντυπώσεις, ἀλλὰ καὶ διάσημοι ζωγράφοι ἐδοκίμασαν διὰ τοῦ χρωστήρος ἐπιτυχῶς νὰ ἀπεικονίσωσι τὴν πάλιν μεταξὺ φωτός καὶ νυκτὸς καὶ τὴν ροδοδακτύλον Ἡῶ ἐξ ἀνατολῶν προβαίνουσαν.

Κατ' ἄλλον τρόπον ἢ ἐν τῇ φαντασίᾳ τῶν καλλιτεχνῶν διεμορφώθησαν αἱ ἐντυπώσεις τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου εἰς τὸ πνεῦμα τῶν παναρχαίων λαῶν. Οἱ λαοὶ οὗτοι τῆς Ἀσίας ἐν τῇ κοινῇ αὐτῶν πατρίδι· πρῶτοι ἐτόλμησαν νὰ θίξωσι ζητήματα ἀναγκάσιμα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀνθρωπότητος, κληροδοτήσαντες τὰς θρησκευτικὰς καὶ φιλοσοφικὰς αὐτῶν θεωρίας εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν, αἵτινες τὴν σήμερον ἐπικρατοῦσι καθ' ἅπαντα τὰ πεπολιτισμένα τῆς γῆς μέρη. Μετὰ τὸν βαθὺν ὡς τὸν θάνατον ὕπνον τῆς νυκτὸς, τὸ φῶς ἐπανερχόμενον καὶ ἐγείρον νέαν ζωὴν εἰς τὸν κόσμον, παρίστατο ὡς ἀγνή καὶ δεσπόζουσα θεότης, διαχέουσα ζωὴν καὶ εὐδαιμονίαν ἐπὶ τῆς γῆς. Παρὰ

τῇ Χημικῇ φυλῇ, ἐγκατασταθεῖσιν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Νείλου, τὸ φῶς ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ πατὴρ πάντων τῶν θεῶν. Ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ υἱός, ὁ μέγας Ἀρμουῦν - Ρά, ἐνθρονισμένος ἐντὸς τοῦ δίσκου τοῦ ἡλίου χαιρετᾶται ἀνατέλλων ὑπὸ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Μένμονος. Ἐλατρεύετο κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Μέμφιδος καὶ εἰς αὐτὸν ἦτο ἀφιερωμένη ἡ Ἡλιοπόλις. Παρὰ δὲ τοῖς Σημιτικοῖς λαοῖς ὁ ἡλῖος εἶναι ὁ θεὸς Βάαλ, ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ, ὁ φέρων τὸ φῶς καὶ γονιμοποιῶν τὴν γῆν. Ὁ οἶκος αὐτοῦ ἵστατο ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς κορυφῆς τοῦ πύργου τῆς Βαβυλῶνος, τὴν δόξαν του ἐκήρυττον αἱ στοαὶ τῆς Βααλθέκ καὶ τῆς Παλμύρας. Ἐπὶ δὲ τῶν κορυφῶν τοῦ Καρμήλου καὶ τοῦ Λιθάνου ἐκαίοντο πυραὶ πρὸς τιμὴν του. Ὅταν ὅμως ὁ ἡλῖος ἐξέπεμπε τὴν κατακαίουσαν αὐτοῦ φλόγα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ φράττων τὴν ὑδρορρόην τοῦ οὐρανοῦ ἐμάστιζε μὲ λιμὸν καὶ ἐπιδημίας τοὺς λαούς, τότε οὗτοι ἔκυπτον τρέμοντες πρὸ τοῦ φοβεροῦ Μολόχ, τοῦ ὁποῖου ἡ ὀργὴ δὲν κατεπραῖνετο πλέον μὲ τὸ αἷμα τῶν βοῶν, ἀλλ' ἀπῆτει πρὸς ἐξιλέωσιν τὴν θυσίαν υἱῶν καὶ θυγατέρων.

Καθαρώτερον καὶ σαφέστερον ἀπεικονίζοντο αἱ περὶ νυκτὸς καὶ φωτὸς ιδέαι εἰς τὸ πνεῦμα τῶν Ἀρίων λαῶν. Δύο κόσμοι ὑπάρχουσι, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ζωροάστρου: τὸ βασιλείον τοῦ φωτός, τὸ ὁποῖον κυβεῖται ὁ Ὁρμουζ καὶ τὸ τοῦ σκότους, ἐφ' οὗ κυριαρχεῖ ὁ Ἀριμάν. Καὶ ναὶ μὲν ὁ θεὸς τοῦ φωτός εἶναι ὁ μεγαλύτερος καὶ ἰσχυρότερος, ἀλλ' ὅμως προσπαθεῖ ὁ ἡγεμὼν τοῦ σκότους ἀκαταπαύστως νὰ ἐπισκοτίσῃ καὶ ἐξαφανίσῃ πᾶν τὸ ἀγνόν, ἀγαθόν καὶ ἱερὸν, ὅπερ ὁ ἕτερος ἐπλασεν. Ἀπὸ τὸν Ὁρμουζ ἀπορρέουσιν ἡ ζῶη καὶ ἡ ἡμέρα, τὰ ἀγνὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ ὡς καὶ οἱ ἀγνοὶ τῆς ψυχῆς στοχασμοί. Ἀντ' αὐτῶν ὁ Ἀριμάν φέρει τὸν θάνατον, τὴν νύκτα, τὰ δηλητηριώδη φυτὰ καὶ τὰ φθοροποιὰ ζῶα, τὰ πάθη καὶ τὴν ἀμαρτίαν. Οὕτως ἀπ' ἀρχῆς κυμαίνεται ἡ πάλη μεταξὺ τῶν δύο τούτων μεγάλων ἀρχικῶν δυνάμεων καὶ ὅπως εἰς τὸ σῶμα, οὕτω καὶ εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν πλασμάτων μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων, ὅτε τὸ φῶς θέλει νικήσῃ τὸ σκότος καὶ βασιλεύσῃ αἰωνίως φαεινῇ καὶ ἄνευ σκιᾶς εὐδαιμονίᾳ.

Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ὅστις ὁρθῶς σκεπτόμενος, ἐξιστόρησεν ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ τῆς Συνέσεως τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου καὶ παρέστησεν αὐτὴν κατὰ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου, συνέλαβεν ἔτι ὑψηλοτέραις ιδέαι, ἀναγνωρίσας ὅτι τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς, ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καθὼς καὶ πᾶσα ἐπ' αὐτῆς ζῶη εἰσὶ πλάσματα μιᾶς καὶ μόνης αἰωνίας διννείας. Καὶ τῷ ὄντι ὑψηλοτέρᾳ ιδέᾳ αὐτῆς οὐδέποτε ἐπήλθεν εἰς τὴν νοῦν τῆς ἀνθρωπότητος· πᾶσα δὲ ἄλλη κατὰ τὴν μετέπειτα χρόνον φιλοσοφία περιορίσθη μόνον

ὅπως τὴν ιδέαν ταύτην κατ' ἄλλον τρόπον ἐνόησεν καὶ ἀκριβέστερον ὀρίσῃ. Ὁ φυσιολόγος ὅμως, ὅστις εὐχαριστεῖται νὰ γνωρίσῃ τὰς αἰτίαις τῶν φαινομένων καὶ προσπαθεῖ νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς πρώτης τῶν πραγμάτων πηγῆς, πανταχοῦ ἀπαντᾷ τὸν διασπῶν τῆς ἰσωνικῆς περὶ κόσμου θεωρίας καὶ παρακολουθῶν διαβλέπει τὸν ἀνταγωνισμὸν τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ σκότους εἰς ἕνα ἕκαστον ὄν, ὅπερ ζῇ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐὰν δὲ ἡ ἐπὶ τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐπίδρασις τῶν λοιπῶν οὐρανίων σωμάτων, τὴν ὁποίαν οἱ ἀστρολόγοι κατ' ἀπομίμησιν τῶν Χαλδαίων μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων παρεδέχοντο, ὡς μῦθος ἀποκρούεται ἀπὸ τῆς σημερινῆς φυσιολογίας, οὐχ ἦττον ὅμως ἡ τοῦ ἡλίου καταφαίνεται ἔτι μᾶλλον παρὰ ποτε ὡς ἡ τῶν πάντων δεσπόζουσα δύναμις, ἥτις ὅχι μόνον διευθύνει τὴν κίνησιν τῆς γῆς, τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ἀνέμων, ἀλλὰ παρέχει σῶμα καὶ ζῶην εἰς πάντα τῆς γῆς τὰ πλάσματα.

Ὅσον ἐντελέστερον τὸ πλάσμα, τόσον περισσότερον διὰ τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ ἐπιδρᾷ τὸ φῶς. Εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰς τὰ ἐντελέστερα τῶν ζώων ἡ ἐναλλαγὴ τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ σκότους, τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, ἐγγίζει ἴσως οὐχὶ μόνον τὴν σωματικὴν ἀλλὰ καὶ τὴν πνευματικὴν αὐτῶν φύσιν. Ἡ ἐπίδρασις αὕτη φαίνεται ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐναλλαγὴν τοῦ ὕπνου καὶ τῆς ἐγρηγόρευσης, τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ζωῆς τῶν ὄντων. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ὕπνου ὅχι μόνον οἱ μῦς ἀναπαύονται, οἵτινες κατὰ τὴν ἡμέραν μᾶλλον κατεπονήθησαν, ἀλλὰ καὶ ἡ συνείδησις ἀπὸ τὰ ἔκτρα μέλη τοῦ σώματος συσπειροῦται εἰς τὸ ἐνδότερον κέντρον τῆς ζωῆς καὶ τὸ πνεῦμα ὡσαύτως χάνει τὴν κυριαρχίαν του ἐπὶ τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς ψυχῆς συλλεχθεισῶν παραστάσεων εἰς τρόπον ὥστε αὗται ἀτάκτως περιπλέκονται μὲ τὰ φανταστικά παίγνια τῶν ὄντων. Εἰς τὰ κατώτερα ζῶα φαίνεται, ὅτι μόνον αἱ ἔμφυτοι ὁρμαὶ ἐγείρονται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ φωτός, αἵτινες ὠθοῦσιν αὐτὰ πρὸς κορεσμὸν τῆς πείνης ἢ τῆς διακονίσεως τοῦ εἶδους τῶν. Τῶν ζώων τινὰ φαίνονται μόνον κατὰ τὴν πρωΐαν καὶ ἄλλα οὐδόπως καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Ὑπάρχουσι ζῶα φοβούμενα τὸ φῶς καὶ μόνον κατὰ τὸ λυγρόφως ἐξέρχονται. Διὸ καὶ ὁ ποιητὴς διὰ τοῦ ψαλμοῦ 106 λέγει:

«Ἐθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ, ἐν αὐτῇ διελεύσονται πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ, σκύμνοι ὠρούμενοι τοῦ ἀρπάσαι καὶ ζητῆσαι παρὰ τοῦ Θεοῦ βρώσιν αὐτοῖς, τοῦ ἡλίου δ' ἀνατέλλοντος ἀπέρχονται κρυπτόμενοι ἐν σπηλαίοις».

Πρὸ πάντων ὅμως τὸ φυσικὸν βασιλείον διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἡλίου, ὅχι μόνον διὰ τῆς κυκλοφορίας τῶν ὠρῶν τοῦ ἔτους, τὴν ὁποίαν αὐτὸς προξενεῖ, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἐναλλαγῆς τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, δι' ἧς ἐπιδρᾷ

θαυμασίως εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυτῶν.

Ἄμα ὡς διαχυθῶσιν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος αἱ πρῶται πρωῒναι τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες, συγχρόνως ἀφυπνίζονται καὶ τὰ ἄνθη ἀπὸ τὸν ὕπνον τῆς νυκτός, ἀνορθοῦσι τὰς πρὸς τὸ ἔδαφος κεκλιμένους κεφαλὰς τῶν, προβαίνουσιν ἐκ τῶν πρασίνων αὐτῶν καλύκων, ἐντὸς τῶν ὁποίων κατὰ τὴν νύκτα ἐκρύπτοντο καὶ ἐξαπλοῦσι τὰ μὲ ποικίλα καὶ λαμπρὰ χρώματα φύλλα τῶν εἰς τὸν ἥλιον. Τὸ φῶς εἶναι τὸ ἀφυπνίζον τὰ φυτά. Ἄλλ' ὅμως καθὼς καὶ εἰς τὴν ἄνθρωπον συμβαίνει, ἄλλα μὲν ἐξυπνοῦσιν ἀργά, ἄλλα δ' ἐνωρίς. Τοῦτο δὲ γίνεται μετὰ τὸσαύτης ἀκριβοῦς, ὥστε ὁ Λινναῖος ἐπειράθη νὰ καταστρώσῃ ὠρολόγιον ἀνθέων δεικνύον τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας. Μεταξὺ τῆς τρίτης καὶ τετάρτης πρωῒνῆς ἀνοίγει ὁ Τραγοπώγων τοῦ λειμῶνος τὰ κίτρινα αὐτοῦ ἄνθη, μεταξὺ τετάρτης καὶ πέμπτης ἐξυπνᾷ ἡ κυανὴ Κιχωρία καὶ ἡ ξανθὴ Ἡμεροκαλλίς, μεταξὺ τῆς πέμπτης καὶ ἑκτῆς ἡ κοινὴ Ἀράκη καὶ ἡ λευκὴ πεσιπλοκάς ἡ Κοινόβουλος, μεταξὺ τῆς ἑκτῆς καὶ ἐβδόμης τὸ Χηνοπόδιον καὶ ἡ Θριδάξ καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον προχωρεῖ ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν. Πλεῖστα ἄνθη δυσφημοῦνται, διότι ἐξυπνοῦσιν ἀργά· τὸ Μεσημβριάνθεμον, τὸ ὁποῖον μὲ τὰ σαρκώδη αὐτοῦ φύλλα σκεπάζει τὰς πέτρας τῆς νήσου Καπρέας, ἀνοίγει τὰ ἄνθη του κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν καὶ ἐν ἄλλο εἶδος σκωπτικῶς ὠνομάσθη μεσημβριανὸν Ἄλλα πάλιν κατὰ τὰς θερμὰς τῆς ἡμέρας ὥρας ἐγκλείουσι πάλιν τὰ φύλλα τοῦ ἄνθους ἐντὸς τοῦ κάλυκος τὸν δὲ μίσχον κλίνουνσι πρὸς τὰ κάτω ὡς νὰ ἀπέλυνον τοῦ μεσημβρινοῦ ὕπνου. Τὸ Λίνον ἐν γένει ἀνοίγει τοὺς κυανοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθέων του μόνον πρὸ μεσημβρίας καὶ κρατεῖ αὐτοὺς κλειστοὺς μετὰ τὸ μεσημέριον. (1) Τὰ πλεῖστα τῶν ἀνθέων ἀναπαύονται τὴν νύκτα· ὑπάρχουσιν ὅμως μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα τὴν μὲν νύκτα γρηγοροῦσι τὴν δὲ ἡμέραν ὑπνώττουσι καὶ ἀρχίζουσι νὰ φαίνωνται μόνον ἐπερχομένου τοῦ σκότους. Μεταξὺ τούτων τινὰ διακρίνονται διὰ τῆς μελαγχολικῆς αὐτῶν χροῖας καὶ τῆς περιπαθοῦς

εὐωδίας, ὡς τὸ Ἴον τῆς νυκτός· μεταξὺ ὅμως αὐτῶν πάλιν εὐρίσκομεν ἕτερα τῆς ὑψηλῆς ἀριστοκρατίας, τὰ ὁποῖα μόνον εἰς τὸ φέγγος τῆς σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων παρουσιάζονται, μολονότι οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχουσι νὰ κρύπτονται κατὰ τὴν ἡμέραν. Εἰς ταῦτα ἀνήκουσιν ἡ Νυμφαία ὁ Λωτὸς τοῦ Νεῖλου καὶ ἡ Βασίλισσα Βικτωρία τοῦ ποταμοῦ Ἀμαζόνος. Μεταξὺ αὐτῶν ποιητικωτάτη εἶνε ἡ Βασίλισσα τῆς Νυκτός, ἥτις ἀνοίγει ἀφ' ἐσπέρας τὰ ἀργυρολάμποντα καὶ λεπτοτάτης εὐωδίας ἄνθη, κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀκτινοβολεῖ λάμπουσα καὶ τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἀπανθεῖ.

Ἄν καὶ τὰ φύλλα τῶν φυτῶν ὑπνώττουσι τοῦτο εἶνε δύσκολον νὰ βεβαιωθῇ, Μόνον εἰς τὰς Ἀκακίας τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, τὰς Γλεδιτοσχίας καὶ εἰς τὰ συγγενῆ αὐτῶν φυτὰ παρατηρεῖται τοῦτο, ὅτε κατὰ τὴν ἐσπέραν τὰ ἐπὶ τῶν μακρῶν μίσχων ἀνὰ δύο τεταγμένα φύλλα τῶν συγκολληθῶνται καὶ κλίνουνσι πρὸς τὰ κάτω, ἀποτελοῦντα ἀνεστοαμμένον τόξον. Αἱ δὲ τῶν τροπικῶν Ἀκακίαι (Mimosae) κατὰ τὸ λυκόφως τῆς ἐσπέρας συσπειροῦσι τὰ πτιλωτὰ φύλλα τῶν καὶ τὰ κρεμῶσι πρὸς τὰ κάτω καὶ φαίνονται οὔτω ὡς νὰ ἀπώλεσαν τὸ κοσμοῦν αὐτὰς φύλλωμα. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκ τριφυλλίου λειμῶν φαίνεται ὅλως διάφορος τὴν ἡμέραν ἢ κατὰ τὴν νύκτα, ὅτε τὰ φύλλα ἀνορθούμενα κάπτονται πρὸς ἄλληλα καὶ κρύπτουσιν ὁμοῦ τὴν ἐρυθρὰν τοῦ φυτοῦ κορυφήν.

Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ

Π. Σ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ

Εἰς τὸν πατέρα μου

Ἀχ! νὰ ἔμπορῶσα πάλιν νὰ ξανοίξω,
Πατέρα μου, τὸ μάτι τὸ γλυκό,
Τὸ ἀχεῖλὶ μου ἔς τὸ ἀχεῖλὶ σου νὰ σμίξω
Καὶ τὴ ζωὴ μου πάλιν νὰ αἰσθανθῶ.

Τὰ σῶθικά μου μέσα νὰ σου δείξω,
Τὰ βάσανα μου πάλιν νὰ σοῦ πῶ,
Θεοῦ ἔς τὴν ἀγκαλιά μου νὰ σε σφίξω,
Γυρτός νὰ στέκω καὶ νὰ σε θωρῶ.

Κι' ὅπως, ἐσύ, γλυκύτατε πατέρα,
Μοῦ ἐφώτισες τὴ σκέψιν καὶ τὸ νοῦ
Καὶ μ' ἀνοίξεις τὰ μάτια ἔς τὴν ἡμέρα,

Τὸ μάτι τοῦ παιδιοῦ σου τ' ὀφθανοῦ,
Ὅταν πλεῖα δὲ θὰ ζῶ ἔς αὐτὴ τὴ σφαῖρα,
Ἀνοίξῃς τὸ ἔς τὴ λάμψιν τ' οὐρανοῦ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

(1) Ὁ Σπρέγγελ πρὸ 80 ἐτῶν ἐδηλώσεν, ὅ δὲ Δάρβιν ἀπὸ τούτων νεωτέρους χρόνους ἐβεβαίωσεν, ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν φυτῶν τότε μόνον κἀμνοῦσι καρποὺς καὶ σπέρματα, ὅταν ἡ ἄνθη αὐτῶν ἐπισκεφθῶσιν ἔντομα ὅσον κύνθαροι, μύται, γυγαί ἢ μέλισσαι. Τὰ ἄνθη διὰ τῶν λαμπρῶν χρωμάτων ἢ τῆς εὐωδίας ἐλκύουσι πρὸς ἑαυτὰ τοὺς εὐνοομένους ἔντομα. Τὰ ἔντομα λαμβάνοντα ἐκ τοῦ πυθμένου τῶν ἀνθέων μὲλιν ἢ κηρόν, φέρουσι συγχρόνως εἰς τὸν ὕπερον τὴν γονιμοποιόν γύριν, τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν περιπλάνησιν τῶν κομίζουσιν ἀπὸ γειτονικῶν ἄνθη. Τὰ πλεῖστα τῶν ἀνθέων ἐπι-κάπτονται ὠρισμένα εἶδη ζωφίων καὶ ἐπειδὴ ἡ πτῆσις τούτων γίνεται τακτικῶς, καθ' ὠρισμένην τῆς ἡμέρας ὥραν, συνάμειθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι καὶ τὰ ἄνθη κατ' ἐκείνην ὥραν ὡραν ἀνοίγουσι, καθ' ἣν περιμένουσι τὴν ἐπίσκεψιν τῶν αὐτῶν εὐνοομένων ζῴων.